

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 8689/2021
17.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, др Илије Зиндовића, Бранка Станића, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Драган Јоксовић, адвокат из ..., против тужене „UniCredit Banka Srbija“ АД Београд, коју заступа пуномоћник Младен Аврамовић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости и стицања без основа, вредност предмета спора 7.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 5565/21 од 30.06.2021. године, у седници већа одржаној дана 17.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене.

II ПРЕИНАЧАВАЈУ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 7028/20 од 01.12.2020. године и пресуда Вишег суда у Београду Гж 5565/21 од 30.06.2021. године и **ПРЕСУЂУЈЕ:**

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца да се утврди да је апсолутно ништава и да не производи правно дејство одредба члана 9. став 9.1 тачка (i) Уговора о готовинском кредиту од 07.04.2015. године, закљученог између тужене као даваоца кредита и тужиоца као корисника кредита, у делу који гласи: „Корисник кредита се обавезује да плати банци следеће накнаде и трошкове: једнократну фиксну накнаду за обраду кредитног захтева у висини од 3,5% од износа одобреног кредита, односно минимум у износу од 1.600,00 динара“, као неоснован.

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да тужиоцу на име стицања без основа исплати износ од 7.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 07.04.2015. године до исплате, као неоснован.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 7028/20 од 01.12.2020. године, у ставу првом изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је утврђено да је апсолутно ништава и да не производи правно дејство одредба члана 9. став 9.1 тачка (i) Уговора о готовинском кредиту од 07.04.2015. године, закљученог између тужене као даваоца кредита и тужиоца као корисника кредита, у делу који гласи: „Корисник кредита се обавезује да плати банци следеће накнаде и трошкове: једнократну фиксну накнаду за обраду кредитног захтева у висини од 3,5% од износа одобреног кредита, односно минимум у износу од 1.600,00 динара“. У ставу другом обавезана је тужена да тужиоцу исплати износ од 7.000,00 динара са законском затезном каматом од 07.04.2015. године до исплате. У ставу трећем обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 5565/21 од 30.06.2021. године одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда Првог основног суда у Београду. Одбијен је и захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију, по основу одредбе члана 404. ЗПП, због погрешне примене материјалног права, ради уједначавања судске праксе.

Ценећи испуњеност услова за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној, Врховни касациони суд налази да су испуњени услови предвиђени одредбом члана 404. став 1. ЗПП јер је побијана другостепена пресуда у супротности са правним ставом Врховног касационог суда о дозвољености уговарања трошкова кредита од 22.05.2018. године, као и са допуном тог става од 16.09.2021. године.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд дозволио је одлучивање о посебној ревизији тужене, као у ставу првом изреке, применом одредбе члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући побијану другостепену пресуду у границама навода ревизије, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су дана 07.04.2015. године закључиле Уговор о готовинском кредиту. Одредбом члана 9. став 9.1 Уговора тужилац као корисник кредита обавезао се да плати банци фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева у висини од 3,5% од укупног износа одобреног кредита. Тужена је на име предметне накнаде наплатила од тужиоца износ од 7.000,00 динара. Тужиоцу је уручена понуда за закључење уговора, у којој је наведена врста и висина свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, а међу њима и накнада за обраду кредитног захтева у износу од 7.000,00 динара. Тужиоцу су уручени и Обавезни елементи уговора, у којима је такође наведена предметна накнада за обраду кредитног захтева.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд утврђује да је наведена уговорна одредба из члана 9. став 9.1 Уговора о кредиту ништава јер није прецизирано који су то стварни трошкови кредита и због чега се везују за износ кредита. У складу са наведеним првостепени суд обавезује банку да тужиоцу врати наплаћену накнаду као стечену без основа. Другостепени суд налази да је без утицаја што су предметни трошкови били садржани и исказани у ефективној каматној стопи. Тужилац није био упознат са појединачним трошковима који улазе у састав ефективне

каматне стопе, односно структуром наплаћене накнаде, па је спорна уговорна одредба ништава.

Врховни касациони суд је становишта да су нижестепени судови на утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Супротно становишту другостепеног суда, из стања у списима предмета произлази да банка јесте упознала тужиоца са врстом и висином свих трошкова који падају на његов терет, укључујући и наведену накнаду за обраду кредитног захтева. Банка неспорно има право да од клијента наплати накнаду за обраду кредитног захтева. Право банке на наплату те накнаде установљено је Одлуком о јединственом начину обрачуна и објављивања ефективне каматне стопе на депозите и кредите, односно Одлуком о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини образаца који се уручују кориснику („Сл. гласник РС“, бр.65/2011). Оно што је потребно да би та накнада од клијента била наплаћена на правно ваљан начин јесте да је клијент био на прописан начин упознат са постојањем те обавезе и висином исте и да је та обавеза била исказана у обрачуну ефективне каматне стопе. У конкретном случају, тужиоцу је уручена понуда за закључење уговора, што тужилац није ни спорио, као и Обавезни елементи уговора. У понуди и Обавезним елементима наведена је предметна накнада на име трошка обраде кредитног захтева и њена висина. Из наведеног следи да је тужилац био благовремено и на поуздан и прописан начин упознат са обавезом плаћања предметне накнаде. Банка није имала обавезу да тужиоцу предочи структуру наплаћене накнаде па наведено не утиче на правну ваљаност ове уговорне одредбе. О наведеном се Врховни касациони суд изјаснио у допуни става о дозвољености уговарања трошкова кредита од 16.09.2021. године.

У складу са изнетим, Врховни касациони суд преиначио је првостепену и другостепену пресуду због погрешне примене материјалног права и одбио тужбени захтев тужиоца.

Како је према преиначеној пресуди тужена у целости успела у спору, Врховни касациони суд одлучио је о трошковима поступка применом одредби члана 153, 154, 163. у вези одредбе члана 165. став 2. ЗПП, тако што је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка. Тужена није у изјављеној ревизији поставила захтев за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка.

У складу са изнетим одлучено је као у ставу другом изреке, применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП.

Туженој су признати трошкови ревизијског поступка, будући да је успела у поступку по ревизији. Тужена има право на опредељене трошкове ревизијског поступка за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, по важећој АТ. Туженој нису признати трошкови за таксу на ревизију и за таксу на одлуку по ревизији јер није поставила опредељен захтев за накнаду тих трошкова, у складу са одредбом чл. 163 ст. 2 Закона о парничном поступку.

У складу са изнетим одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

